

Sygn. akt III S 159/16

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Tomasz Pawlik

Sędziowie SO Leszek Dąbek

SO Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2016 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi P. R.

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Gliwicach

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie wszczętej z powództwa P. R. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Gliwicach pod sygn. akt II C 2997/15

postanawia:

oddalić skargę.

SSO Roman Troll SSO Tomasz Pawlik SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III S 159/16

UZASADNIENIE

Skarżący P. R. złożył skargę na naruszenie praw strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (wpłynęła 11 sierpnia 2016 roku) wnosząc:

- a) o stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Gliwicach w sprawie o sygn. akt II C 2997/15 nastąpiła przewlekłość,
- b) o wydanie zalecenia Sądowi Rejonowego w Gliwicach do niezwłocznego rozpoznania sprawy,
- c) o przyznanie na jego rzecz 5000 zł,
- d) oraz o zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, że pomimo złożenia w 20 listopada 2015 roku pozwu o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w sprawie nie wyznaczono terminu rozprawy, a ograniczono się do odrzucenia pozwu zarządzeniem z 17 grudnia 2015 roku i zabezpieczenia powództwa przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Brak rozpoznania sprawy powoduje poczucie krzywdy po stronie powoda i naraża go na stres.

Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego w Gliwicach zgłosił udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi. W uzasadnianiu wskazał, że przyczyną zwrotu pozwu był brak uiszczenia opłaty, która nie została dołączona do pozwu, a którą ostatecznie zweryfikowano

i 15 lipca 2016 roku uchylono zarządzenie o zwrocie pozwu oraz wyznaczono termin rozprawy na 19 października 2016 roku, a czynności w sprawie były podejmowane bez zbędnej zwłoki. Podkreślił także, że sytuacja kadrowa sądu i ilość spraw w referacie sędziego przewyższająca 1100 nie umożliwiała wyznaczenia rozprawy we wcześniejszym terminie.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Skarżący złożył 20 listopada 2015 roku pozew o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego wraz z wnioskiem o zabezpieczenie powództwa wskazując jako wartość przedmiotu sporu 2279 zł. Do pozwu nie został dołączony dowód uiszczenia opłaty sądowej w wysokości 114 zł pomimo takiego wskazania w jego treści. Pozew został zadekretowany 25 listopada 2015 roku i akta przedłożono sędziemu referentowi 27 listopada 2015 roku.

Zarządzeniem z 17 grudnia 2015 roku zwrócono pozew wskazując, że opłata od pozwu nie została uiszczona. Tego samego dnia zostało również zabezpieczone powództwo poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego. Zarówno zarządzenie o zwrocie pozwu, jak i postanowienie o zabezpieczeniu powództwa zostały wysłane pełnomocnikowi strony powodowej 2 lutego 2016 roku.

Pełnomocnik powoda 9 lutego 2016 roku przedłożył do akt potwierdzenie dokonania opłaty sądowej w wysokości 114 zł, która została uiszczona na rachunek bankowy sądu 20 listopada 2015 roku. Akta z tym pismem przedłożono sędziemu 12 lutego 2016 roku, który 25 kwietnia 2016 roku zarządził dołączyć sądowe potwierdzenie wpływu opłaty w wysokości 114 zł; potwierdzenie wpłaty dołączono 10 maja 2016 roku i tego samego dnia akta przedstawiono sędziemu.

Zarządzeniem z 15 lipca 2016 roku uchylono zarządzenie o zwrocie pozwu, wyznaczono termin rozprawy na dzień 15 października 2016 roku, doręczono odpis pozwu z załącznikami oraz odpis postanowienia o zabezpieczeniu powództwa z pouczeniem pozwanej, zarządził także zwrócić się do Komornika Sądowego w Kędzierzynie – Koźlu o akta egzekucyjne. Zarządzenie to wykonano 16 sierpnia 2016 roku, z tym że nie wykonano zarządzenia odnośnie zwrócenia się do komornika sądowego o akta egzekucyjne, a sędzia referent po otrzymaniu akt 18 października 2016 roku zobowiązał do wyjaśnienia dlaczego nie wykonano tego zarządzenia.

Na terminie rozprawy 19 października 2016 roku powód podtrzymał swoje żądanie tak samo jak strona pozwana podtrzymała żądanie złożone w odpowiedzi na pozew, która wpłynęła 7 września 2016 roku, a którą przedstawiono sędziemu referentowi 18 października 2016 roku. Sąd postanowił ponownie zwrócić się o akta egzekucyjne do komornika sądowego i w tym celu rozprawę odroczył na 21 listopada 2016 roku. O akta egzekucyjne zwrócono się 20 października 2016 roku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty (...), uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Przewlekłość postępowania to brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia, zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów, chodzi zatem o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, czyli odbywały się bez zbędnej zwłoki (por. art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki). Zbędną zwłoką nie jest przy tym każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności, dlatego przewlekłość postępowania zachodzi wówczas, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje

uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy. [Por. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 maja 2013r. KSP 3/13, LEX nr 1318217, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 10 stycznia 2013 r. sygn. akt II S 33/12, LEX 1246709; por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 23 listopada 2010 r. sygn. akt II S 28/10 - KZS 2010/11/50, LEX nr 783363]. W postępowaniu ze skargi na przewlekłość postępowania sąd bada jedynie czy postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne do jego zakończenia, ocenia terminowość i prawidłowość czynności sądowych; nie ocenia zaś prawidłowości rozstrzygnięć wydanych w sprawie, ponieważ kwestie merytoryczne dotyczące istoty tej sprawy mogą być podnoszone jedynie w postępowaniu odwoławczym (por. postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 7 marca 2014 roku, sygn. akt I OPP 18/14, LEX nr 1449840).

Ustawodawca w art. 14 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki uznał za przewlekłe takie postępowanie, które trwa dłużej niż 12 miesięcy (por. postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 22 sierpnia 2014 roku, sygn. akt I OPP 99/14, LEX nr 1501740). To jest bowiem czas, który może już wskazywać na istnienie przewlekłości.

W rozpoznawanej sprawie nie doszło do rażącej zwłoki w jej rozpoznaniu. Dodać należy, że opóźnienia w rozpoznaniu sprawy w pierwszej kolejności związane były z zachowaniem skarżącego, który do pozwu nie dołączył dowodu uiszczenia opłaty. Taki dokument dołączył dopiero po doreczeniu mu zarządzenia o zwrocie pozwu w lutym 2016 roku. Sąd Rejonowy 25 kwietnia 2016 roku zarządził weryfikację tego dokumentu i dołączenie sądowego potwierdzenia uregulowania tej opłaty, co ostatecznie nastąpiło 10 maja 2016 roku, ale w tym zakresie nie można czynić Sądowi Rejonowemu zarzutu, albowiem pomimo wszczęcia postępowania w listopadzie 2015 roku dowód uiszczenia opłaty od pozwu nie wpłynął do akt sądowych - zasadna więc była weryfikacja tej opłaty przedstawionej przez powoda. Wydruk tego potwierdzenia przelewu sporządzony został przez stronę powodową 8 lutego 2016 roku i jako taki nie mógł zostać dołączony do pozwu wniesionego 20 listopada 2015 roku. To sam powód dokonał tego przelewu, a data operacji i data waluty została wskazana na 20 listopada 2015 roku. Nie było więc żadnych przeciwwskazań, aby dołączyć ten dowód przed lutym 2016 roku.

Po weryfikacji tego dokumentu w maju 2016 roku nastąpił dwumiesięczny okres, w którym nie podejmowano żadnych czynności, gdyż termin rozprawy na 19 października 2016 roku wyznaczono zarządzeniem z 15 lipca 2016 roku. Nie można jednak uznać, że jest to czas umożliwiający zasadne wskazanie przewlekłości postępowania. Ocena czy doszło do przewlekłości postępowania nie może być oderwana od obowiązku sądu rozpoznawania wszystkich wniesionych spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, przy zachowaniu zasady rozpoznawania ich według kolejności wpływu oraz uwzględnieniu przepisów nakazujących rozpoznawanie niektórych rodzajów spraw w ustawowo określonych terminach (por. postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 12 stycznia 2012 roku, sygn. akt II FPP 11/11, LEX nr 1104092). Termin rozprawy został wyznaczony jeszcze przed wpływem skargi na przewlekłość postępowania, a roszczenie powoda zostało zabezpieczone zgodnie z jego żądaniem już w grudniu 2015 roku. Tą ostatnią okoliczność skarżący zdaje się pomijać, a przecież wpływa ona na niemożliwość dalszego egzekwowania należności w toku postępowania egzekucyjnego. Sąd Rejonowy pomimo niedysponowania informacją o uregulowaniu opłaty od pozwu i pomimo zwrotu pozwu z tej przyczyny zdecydował o zabezpieczeniu powództwa, a następnie dokonywał weryfikacji przedstawionego przez stronę powodową 11 lutego 2016 roku dokumentu przelewu związanego z opłatą od pozwu. Ta weryfikacja musiała zostać przeprowadzona, aby ustalić w sposób prawidłowy, czy opłata od pozwu została rzeczywiście uiszczona.

Strona ma prawo wynikające z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284 ze zm.) do rzetelnego przeprowadzenia procesu, z tym prawem jest związane także to, aby nie doszło do przewlekłości postępowania. Jeżeli jednak sprawa od dnia wpływu pisma ją wszczynającego do chwili wyznaczenia drugiego terminu rozprawy trwa niecałe 12 miesięcy, a w międzyczasie podejmowano czynności związane z ustaleniem czy uiszczono opłatę od pozwu, o której

informacja wpłynęła dopiero w lutym 2016 roku i rozpoznano wniosek o zabezpieczenie, to bezzasadnie strona zarzuca przewlekłość tego postępowania. Trzeba bowiem mieć na uwadze, że ten drugi termin (wyznaczony na 21 listopada 2016 roku) jawi się jako termin wydania orzeczenia kończącego postępowanie w I instancji, a konieczność jego wyznaczenia wynika z potrzeby zapoznania się z aktami egzekucyjnymi w związku z podnoszonymi przez strony okolicznościami faktycznymi.

Celem, jaki przyświeca postępowaniu ze skargi nie jest samo stwierdzenie przewlekłości i ewentualne zasądzenie odpowiedniej sumy pieniężnej, ale wymuszenie nadania sprawie odpowiedniego biegu - ma ona bowiem zapewnić szybką reakcję na trwającą zwłokę w czynnościach sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 czerwca 2012 r., sygn. akt II SPP 20/12, LEX nr 1274991).

W sprawie doszło do opóźnień, natomiast nie są one rażące i nie doprowadziły do prowadzenia postępowania przed Sądem Rejonowym w okresie przekraczającym rok, a można zasadnie przypuszczać, że na kolejnej rozprawie wyznaczonej na 21 listopada 2016 roku zostanie wydane orzeczenie kończące postępowanie przed sądem I instancji. Nie można więc zasadnie twierdzić, że zaistniały przesłanki przewlekłości postępowania na obecnym jego etapie.

Dlatego też nie doszło do przewlekłości postępowania.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 12 ust. 1 ustawy z 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, skargę jako niezasadną należało oddalić.

SSO Roman Troll SSO Tomasz Pawlik SSO Leszek Dąbek